

# Taal: de sleutel naar echt meedoen

*Leren en participeren,  
hoe doe je dat?*



[www.wmoradar.nl](http://www.wmoradar.nl)

Bewoners die moeite hebben met de Nederlandse taal, kunnen bij Radar Wmo diensten een taal cursus volgen in hun eigen buurt. De taal cursus van Taal aan de Maas is een opstap naar veel meer. Naast taallessen krijgen de deelnemers hulp van een taalcoach en gaan ze aan de slag bij de organisatie waar ze les krijgen. Zodat ze echt gaan meedoen en actief onderdeel uit maken van de wijk waar ze wonen. Radar voert deze opdracht, van de gemeente Rotterdam, uit in het centrum.

## Vrijwilligers zijn de spil in onze aanpak

### Vrijwillige taaldocenten geven groepslessen

Radar organiseert haar taal cursussen in de vorm van groepslessen binnen twee bestaande programma's: *Taal voor het Leven*; landelijke aanpak van stichting Lezen & Schrijven. En *Taal Dichtbij*, dat gestimuleerd wordt via het programma Taaloffensief Rotterdam en vanaf 2015 beleidskader 2015-2019 'Met Taal versta je elkaar'. Vrijwillige professionele taal docenten geven de lessen. Dit zijn ex-docenten uit het voortgezet onderwijs. Mensen die bevlogen zijn en een enorme drive hebben om kennis over te dragen.

---

Mahender Autar, programmaleider vertelt:

*'Kom ik een potentieel docent tegen, dan laat ik deze drie lessen meekijken. En dan hebben we een gesprek. Wat vonden ze goed en niet goed. Zo komt de expertise naar boven drijven. En die zetten we ook in! We zijn een soort talentenmachine. Als een docent methodisch heel sterk is, laat ik hem of haar naar onze methodieken kijken. Op deze manier werken we aan verbetering, eigenaarschap en talenten. Ik geef mensen feedback en houd ze een spiegel voor.'*

### Oefenen met vrijwillige taalcoaches

Naast de groepslessen, gaan deelnemers wekelijks met een taalcoach in gesprek. Het thema van deze gesprekken bepalen ze zelf. Dat kan variëren van een gesprek met de huisarts, of een bezoek aan een museum, tot het opwaarderen van de ov-chipkaart. Hierdoor verbetert niet alleen de taalvaardigheid van de cursisten. Alle deelnemers, dus ook de taalcoach zelf, leren meer over elkaars achtergrond en cultuur. Een deel van de vrijwillige taalcoaches zijn studenten Sociaal Maatschappelijke Dienstverlening van ROC Albeda. Deze stagiaires ondersteunen de docenten ook tijdens de taallessen.



De oude man loopt langzamer  
dan een jonge man.

---

Haar jurk is donkerder  
dan mijn jurk.

---

Deze straat is donkerder  
dan de straat hiernaast.

---

Myriam wilde iets lekkers  
maken omdat ze net een  
maand is getrouwd.



Ria van Meurs, taaldocent:

*'Het is geen standaardproduct wat we maken. We ontwikkelen lessen die passen bij de manier van leren. Dit verschilt per groep. Zo hebben we voor Chinezen een aparte leermethode ontwikkeld. En starten we met Somalische vrouwen met de mondelinge communicatie.'*



## Taal vergroot je wereld

Nog te veel Rotterdammers beheersen de Nederlandse taal onvoldoende om goed te kunnen meedoen met de wereld om hen heen. Sommige deelnemers lukt het zelfs niet om goed te communiceren met hun kind, huisarts of een praatje te maken met de buurvrouw. Taal is de sleutel om mee te kunnen doen en om je wereld te vergroten. Wanneer je de taal spreekt kun je onafhankelijk en zelfredzaam zijn. Radar streeft er naar dat wij in Rotterdam prettig met elkaar kunnen samenleven en elkaar letterlijk en figuurlijk verstaan. Wij zetten taal in als middel om mensen mee te laten doen en perspectief te bieden op een toekomst waarin je zelf meedoet.

## Wat Radar doet is mogelijk maken

Mahender Autar programmaleider van Taal aan de Maas vertelt:

*In 2013-2014 hebben meer dan 600 mensen meegedaan aan de taal cursus. Vanaf dag nul hebben we het eigenaarschap bij de mensen zelf neergelegd. We hebben de docenten, taalcoaches, sleutelpersonen en cursisten niet alleen betrokken bij het opzetten en uitvoeren van het programma. We zijn verder gegaan: zij zijn ook de eigenaren van het programma.'*

### **De vrijwilligers bepalen en wij ondersteunen**

De taaldocenten en -coaches zijn allemaal vrijwilligers. Wat Radar doet is faciliteren. Bij elke stap die we zetten betrekken we de docenten en coaches. Als je mensen verantwoordelijkheden geeft dan pakken ze het eigenaarschap op. Dat je daarmee soms risico's loopt, hoort bij deze aanpak. Alsof het werk door professionals altijd gesmeerd loopt? Daarnaast dragen ze kennis aan voor verbetering en verfijning van het programma.

## Samenwerken met partners in de wijk

Radar heeft zich, vanaf het begin, gericht op vrijwillige organisaties, maatschappelijke instellingen, basisscholen, nutsbedrijven en banken in de wijk die dagelijks te maken krijgen met bewoners die de taal niet of onvoldoende beheersen. We streven ten slotte allemaal naar hetzelfde. Bewoners die gelukkiger zijn, die zich goed voelen en die beter kunnen meedoen. Dit betekent niet even flyers neerleggen, maar met deze ambassadeurs persoonlijke gesprekken aangaan. Zij zorgen voor de verbinding met bewoners die de taal minder goed beheersen.



## Taal is een springplank naar meedoen

We willen met onze taallessen een springplank zijn naar deelnemen aan de samenleving. Als organisatie zijn we altijd op zoek naar daadwerkelijke participatie. Naar echt meedoen. Iets leren is leuk en goed, maar wat ga je er in de praktijk mee doen? Dit betekent dat de mensen die bij ons taallessen volgen aan de slag gaan op o.a. de locatie waar ze les hebben. Zo snijdt het mes aan vele kanten. De organisatie waar de lessen plaatsvindt, krijgt handjes om te helpen. Deelnemers verbreden zo hun eigen netwerk. Zo werken we samen met organisaties als: het Atrium van de Leliezorggroep, de Leeszaal, de Actiegroep en de Laurenskerk.

## Hoe ziet meedoen in de praktijk eruit?

In het Atrium van de Leliezorggroep zitten 15 cursisten en 2 stagiaires van wie er minimaal 5 mensen wekelijks helpen bij de activiteiten voor de ouderen die daar wonen. Zo komen ze in contact met een andere beroepsgroep, dat van de Zorg. In deze omgeving leren ze spelenderwijs de Nederlandse taal beter te spreken. Ongemerkt verbreden de deelnemers hiermee hun eigen perspectief.

We geven twee dagen in de week les in de Laurenskerk. Cursisten assisteren daar bij de kassa omdat er tekort aan menskracht was. En ze helpen met het verplaatsen van tafels, stoelen en het inrichten van de ruimtes.



# Wat zijn onze geheime ingrediënten?

## 1 We zorgen vanaf het begin voor een klik

Docenten doen zelf de intake en bepalen het taalniveau met een intake-toets. De docent schat in waar de cursist het beste op zijn of haar plek zit. Zo is er vanaf het begin een verbinding tussen docent en cursist. Deze klik is, naast de leeromgeving en het lesmateriaal, erg belangrijk. Zeker bij volwassenen die onzeker zijn over hun leervermogen is 'uitdagend en leuk leren' een voorwaarde om succes te boeken.

## 2 We openen de deur naar ons netwerk

Bij Radar staan talent en ondernemen centraal. We zijn altijd op zoek naar nieuwe vormen van samenwerking en zetten ons netwerk in om dingen voor elkaar te krijgen. Juist als het gaat om taal. Van ziekenhuis tot kerk en van voetbalclub tot mkb'er. Als wij kansen zien dan verzilveren we ze.

## 3 We kijken naar wat nodig is

We hebben geen vaststaand format van lesgeven. We zijn flexibel en ondernemend. Zo geven we avondlessen aan mensen die overdag niet kunnen. Afhankelijk van de groep werken we met verschillende thema's zoals gezondheid, financiën, de krant, het weer en Rotterdam als wereldstad.

## 4 We pakken het persoonlijk op

Onze persoonlijke, informele benadering komt overal in terug. Er is aandacht en oog voor elkaar. Het is gezellig en iedereen voelt zich welkom. De projectleider van Radar verzorgt altijd de start van elke nieuwe groep. En door een maandelijkse Eat, Meat & Great zorgen we voor verbinding tussen docenten en de taalcoaches.

## 5 We geven taallessen om de hoek

De leslocaties zijn in de wijk. Om de hoek. De deelnemers kennen de plek en locatie al en ze stappen er makkelijk naar binnen.

## 6 We hebben enthousiaste deelnemers

Onze deelnemers zijn ambassadeurs in de wijk. Zij delen hun positieve ervaringen met bekenden in hun omgeving. Zonder veel extra inspanningen komen wekelijks nieuwe aanmeldingen bij ons binnen.

## Meer weten?

Neem dan contact op met Mahender Autar, programmaleider  
Taal aan de Maas: [m.autar@wморadar.nl](mailto:m.autar@wморadar.nl) of 06 50 25 33 51.